

19.09.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**19 Eylül 2022
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

19 Eylül 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Gedik Üniversitesi Ön Lisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mersin Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- Ufuk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Bakan Kirişci: Ayçiçekte yaptık pamukta da her türlü aksiyonu alırız

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, "Pamuk üreticisini mağdur etmeye yeltenmek çok büyük bir hadsizlik olur, biz bunun hükümet olarak, devlet olarak gereğini yaptık, yaparız "dedi.



Hatay'a gelen Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Hatay Orman Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası açılışına katıldı. Bakan Kirişci burada yaptığı açıklamada, "Tarım ve Orman Bakanlığı beyaz altın konusunda son derece duyarlı. Burada da hasadını gerçekleştirdiğimiz üreticimiz başta olmak üzere hiçbir üreticimizin emeğinin yerde kalmasına biz asla müsaade etmeyiz. Üreticiyi mağdur etmeye yeltenmek çok büyük bir hadsizlik olur, biz bunun hükümet olarak, devlet olarak gereğini yaptık yaparız. Bunu ayçiçeğinde geçtiğimiz günlerde gösterdik. Pamukta da çok rahatlıkla buna ilişkin her türlü aksiyonu alabilecek durumdayız" dedi.

"Arz açığı olan bir ürünün, ürettiklerimiz, ihtiyaçlarımıza yetersiz kaldığı bir ürünün fiyatı nasıl olurda düşürülür, bu akla zarar bir iş" diyen Bakan Kirişci, "Eğer burada akli bir problem yoksa o zaman kasti bir problem var, biz o kasti problemi çıkartanlara asla müsaade etmeyiz, bunun gereğini daha önce yaptık, yaparız. Önümüzdeki günlerde takip edeceğiz eğer durumlarında bir değişiklik olduğunu görmezsek alacağımız aksiyonlar zaten belli, onlar da bunu tahmin ederler." diye konuştu.

Tarım ve Orman Bakanı Kirişci, geçtiğimiz hafta kaçak avcılar tarafından şehit edilen av koruma personeli Mehmet Ali Koşar'ın ailesine taziye ziyaretinde bulundu. Koşar'ın ailesiyle sohbet eden Bakan Kirişci faillerin en kısa zamanda bulunacağını belirtti.

Avrupa'da doğalgazın ardından bu sefer de gübre krizi gündemde

Çekya Tarım Bakanı Zdenek Nekula, Avrupa'da yeterli miktarda gübre olmadığını ve bu durumun tarımsal üretimde belirgin düşüşe neden olabileceğini söyledi.



Nekula, Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerin tarım bakanlarının AB dönem başkanı Çekya'nın başkenti Prag'da gerçekleştirdiği toplantı bitiminde açıklamalarda bulundu.

Toplantıda, AB'de gıda güvenliğinin koordinasyonunu görüştüklerini belirten Nekula, "AB'de yeterli miktarda, kaliteli ve sağlıklı gıdanın sürdürülebilir bir şekilde üretimini sağlama sorumluluğumuz bulunuyor." diye konuştu.

Nekula, bu hedefe ulaşmak için dayanıklı ve rekabetçi bir tarımla birlikte balıkçılık ve gıda endüstrisine de ihtiyaç duyulduğunu anlattı.

"Ekonomik ve çevresel hedeflerimizi gerçekleştirebilmemiz için enerji ve ham maddeye ihtiyacımız var." diyen Nekula, bu süreçte tarım sektörüne daha fazla destek verilmesi gerektiğini söyledi.

Nekula: Yeterli gübre yok

Nekula, Avrupa'da aşırı hava olayları ile birlikte kuraklık yaşandığını anımsattı. Yeterli gübre yok. Bu durum AB'nin tarımsal üretimde belirgin bir düşüşe yol açabilir."

19.09.2022

ifadesini kullanan Nekula, enerji ve gübre fiyatlarının rekor seviyelere çıktığını, bunun çiftçiler için "varoluşsal bir sorun" halini aldığını vurguladı.

Nekula, "Yüksek gübre fiyatları ve gübre kıtlığıyla mücadele etmeliyiz." diye konuştu.

Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle Avrupa'da enerji fiyatlarının hızla artması gübre üretimini de olumsuz etkiledi. Ayrıca, yaptırımlar nedeniyle Rusya'nın Avrupa ülkelerine gübre tedariki azaldı.

Bu durumda, AB gübredeki ithalat vergilerini kaldırmayı ve Kanada gibi çeşitli ülkelerden gübre tedarik etmeyi planlıyor.

Rusya'dan BM'ye gübre çağrısı

Putin, 300 bin ton Rus gübresinin gelişmekte olan ölkelere sevk edilebilmesiyle ilgili Avrupa Komisyonu kısıtlamalarının kaldırılması için Birleşmiş Milletler'e (BM) çağrıda bulundu.



Kalkınmakta olan dünyanın Rusya'nın ürettiğı gübreye erişebilmesi için çalıştıklarını söyleyen Rusya Devlet Başkanı Viladimir Putin, "Avrupa limanlarında bekletilen 300 bin ton Rus gübresini gelişmekte olan ölkelere ücretsiz bir şekilde temin etmeye hazırız" dedi.

Putin, Rus gübresinin gelişmekte olan ölkelere sevk edilebilmesiyle ilgili Avrupa Komisyonu kısıtlamalarının kaldırılması için Birleşmiş Milletler'e (BM) çağrıda bulundu.

Türkiye'deki çiftçi sayısında büyük düşüş!

Artan girdi maliyetleri nedeni ile kâr edemeyen çiftçiler birer birer topraklarını bırakıyor. Eskiden tarım ülkesi olan Türkiye artık sadece tüketim ülkesi halini aldı.



Yaşadıkları problemlere çözüm bulunamayan artan girdi maliyetleri nedeni ile kâr edemeyerek geçiminde büyük sıkıntılar yaşayan çiftçiler bir bir topraklarından kopuyor.

SGK verilerine göre 2021 yılında ülkemizdeki çiftçi sayısı 500 binin üzerindeydi ancak, artan üretim maliyetlerini karşılamakta zorlanan ve kâr edip geçimini sağlayamayan çiftçi işini bıraktı. Öyle ki yılbaşından bu yana çiftçi sayısı 500 bin sınırının altına indi. Mayıs ayında 489 bin 801 olan SGK'ya kayıtlı çiftçi sayısı haziranda da 490 bin sınırında kaldı.

Tarım sektörünün temmuz ayı itibarıyla 230.7 milyar TL'lik toplam borcu bulunurken, bunun 3.5 milyar TL'si takipte. Çiftçi sayısında ise yıllık bazda yüzde 9.5 yani 51 bin düşüş söz konusu.

SGK verileri ile çiftçinin borç durumunu gösteren verilere bakıldığında son 11 yılda kayıtlı üretici sayısında yüzde 56'lık düşüş yaşanırken, 2011'de 1 milyon 121 bin olan çiftçi sayısı 490 bin 163'e indi. 2011 yılında 30 milyar TL olan tarım sektörünün kredi borcu ise Temmuz 2022 itibarıyla 230 milyar TL'yi aşmış durumda.

Öte yandan tarımın en büyük giderinin kira olduğunu ürünün maliyetinin yüzde 35'i ile 55'ine denk geldiğini anlatan Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) Başkanı Sencer Solakoğlu, geçen hafta Yerel Zincirler Buluşuyor Konferansı'nda "Bu pandemide en çok emlak fiyatları arttı. Böyle olunca da kiralar da arttı. TL değer kaybı kaynaklı maliyet artışı varken üreticinin fiyatını artırmazsınız üreticinin tek seçeneği var, üretimi azaltmak" değerlendirmesini yaptı.

Hisarcıklioğlu'na Azerbaycan 'Dostluk Nişanı'

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu'na Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev tarafından 'Dostluk Nişanı' verildi.



Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türk Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev tarafından 'Dostluk Nişanı' ile ödüllendirildi. Nişanı, Azerbaycan Ekonomi Bakanı Mikayıl Cabbarov düzenlenen törenle takdim etti.

Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Aliyev'in 25 Nisan 2022 kararıyla, Türkiye - Azerbaycan ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesi için yaptığı faaliyetler, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ekonomik kalkınmasına katkıları ve girişimcilik alanındaki çalışmalarından dolayı Hisarcıklioğlu'na 'Dostluk Nişanı' verildi. Dostluk Nişanı, Türkiye Cumhuriyeti Bakü Büyükelçisi Cahit Bağcı ve iş insanlarının katılımıyla Azerbaycan Ekonomi Bakanı Mikayıl Cabbarov tarafından Bakü'de dün takdim edildi.

Türkiye ve Azerbaycan'ın tek millet iki devlet olduğunu vurgulayan Rifat Hisarcıklioğlu, şahsına verilen 'Dostluk Nişanı' için Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e ve Ekonomi Bakanı Mikayıl Cabbarov'a Türk iş dünyası adına teşekkürlerini sundu.

Azerbaycan'ın yanındayız

Hisarcıklioğlu, "Öncelikle kardeş Azerbaycan'ın şanlı zaferini kutluyorum. Bu zafer hepimizi gururlandırmıştır. Büyük bir haksızlığı sona erdirmiştir. Büyük bir liderlik göstererek Karabağ'ı işgalden kurtaran, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev 'i,

Türk iş dünyası olarak bir kez daha tebrik ediyorum. Bizler de iş dünyası olarak bütün imkânlarımızla Azerbaycan'ın yanındayız" dedi.

Karabağ'ın imarı

Türk Ticaret ve Sanayi Odası'na üye ülkelerin iş insanları olarak Karabağ'ın imarı için Şuşa'da buluştuklarını belirten Hisarcıklıoğlu, şu açıklamayı yaptı: "Bölgenin gelişmesi, huzurun kökleşmesi için üzerimize düşenleri yapmaya hazırız. İş birliği ve destek mesajımız için Karabağ sembol şehri Şuşa'daydık. Ermenistan işgalinden kurtarılan bölgelerin imarı ve yeniden yapılandırılması için Türk Ticaret ve Sanayi Odası olarak Türk dünyasından iş insanlarının katılımıyla forum düzenlendik. Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Macaristan'dan yaklaşık 200 iş insanı yer aldı.

Şimdi Karabağ'ı ve Şuşa'yı da Bakü ve diğer Azerbaycan şehirleri gibi parlayan bir yıldız yapmak bizim elimizde. Hiç şüphesiz, Karabağ tekrar eski ihtişamına ve öz kimliğine kavuşacaktır. İşgalden kurtarılan bölgelerde yapılan yeni yollar lojistik imkanlarını genişletecek. Tarımdan, turizme, gıdaya, sanayiden bilişime kadar, Karabağ'ı bir çekim merkezi yapmalıyız."

Türkiye'ye doğrudan yatırımlar yüzde 23 azaldı

TCMB verilerine göre, Türkiye'nin net uluslararası yatırım pozisyon açığı temmuz ayında 217,3 milyar dolara geriledi. Önceki veri 222,4 milyar dolar seviyesindeydi. Doğrudan yatırımlar ise döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle 2021 yıl sonuna göre yüzde 22,9 oranında azalışla 109,5 milyar dolar seviyesine indi.



Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), temmuz ayı Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) Gelişmeleri'ni paylaştı. Buna göre, Türkiye'nin yurt dışı varlıkları, 2021 yıl sonuna göre yüzde 0,3 oranında azalışla 287,3 milyar dolar, yükümlülükleri ise yüzde 7,3 oranında azalışla 504,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yurt dışına olan yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan net UYP, 2021 yıl sonunda -256,0 milyar dolar iken 2022 Temmuz sonunda -217,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Varlıklar alt kalemleri incelendiğinde, rezerv varlıklar kalemi 2021 yıl sonuna göre yüzde 8,9 oranında azalışla 101,3 milyar dolar, diğer yatırımlar kalemi yüzde 4,9 oranında artışla 127,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer yatırımlar alt kalemlerinden bankaların Yabancı Para ve Türk Lirası cinsinden efektif ve mevduatları yüzde 3,6 oranında artışla 53,4 milyar dolar oldu.

Yükümlülükler alt kalemleri incelendiğinde, doğrudan yatırımlar (sermaye ve diğer sermaye) piyasa değeri ile döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle 2021 yıl sonuna göre yüzde 22,9 oranında azalışla 109,5 milyar dolar seviyesinde izlendi.

Portföy yatırımları azaldı

Portföy yatırımları 2021 yıl sonuna göre yüzde 11,6 oranında azalışla 84,9 milyar dolar olmuştur. Yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi stoku 2021 yıl sonuna göre yüzde 19,4 oranında azalışla 14,9 milyar dolar olurken, yurt dışı yerleşiklerin mülkiyetindeki DİBS stoku yüzde 63,2 oranında azalışla 1,3 milyar dolar, Hazine'nin tahvil stoku (yurt içi yerleşiklerce alınan tahvil stoku düşüldükten sonra) ise yüzde 4,1 azalışla 43,5 milyar dolar seviyesinde kaydedildi.

Aynı dönemde, diğer yatırımlar 2021 yıl sonuna göre yüzde 1,3 oranında artarak 310,3 milyar dolar olmuştur. Yurt dışı yerleşiklerin yurt içi yerleşik bankalardaki Yabancı Para mevduatı, 2021 yıl sonuna göre yüzde 7,1 oranında artarak 37,3 milyar dolar olurken, TL mevduatı yüzde 12,7 oranında artarak 10,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Bankaların toplam kredi stoku yüzde 8,6 oranında azalarak 60,9 milyar dolar olurken, diğer sektörlerin toplam kredi stoku yüzde 0,9 oranında azalarak 96,0 milyar dolar düzeyinde izlendi.

Dolardaki artış sürüyor, gözler merkez bankalarında

Küresel piyasalarda, enflasyonist baskılar ve resesyon riskinin artması ile geçen hafta boyunca etkili olan negatif seyir, önde gelen merkez bankalarının kararlarını açıklayacağı yeni haftanın başlangıcında da etkili oluyor. Dolar endeksi geçen hafta yüzde 0,6 artışla 109,6'dan kapanmasının ardından bugün 109,9'a yükseldi.

Erdoğan: Aramızdaki sorunları çözebilmeyi ümit ediyorum

Türk Amerikan Ulusal Yönlendirme Komitesi yemeğinde konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Önümüzdeki süreçte, Amerika ile iş birliğimizi ortak çıkarlar temelinde geliştirirken aramızdaki sorunları çözebilmeyi ümit ediyorum." dedi.



Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Rockefeller Plaza'da düzenlenen Türk Amerikan Ulusal Yönlendirme Komitesi (TASC) yemeğinde yaptığı konuşmasına, Amerika'yı ikinci vatan eyleyen tüm Türk vatandaşlarına selam ve sevgilerini göndererek başladı.

Türkiye'den selamlar getirdiğini ifade eden Erdoğan, "Biz sizleri özlemiştik. Görüyorum ki, sizler de bizi özlemişsiniz. Her yıl olduğu gibi bu yıl da gönüllerimizi buluşturan TASC'a şükranlarımı sunuyorum." diye konuştu.

Erdoğan, dernek temsilcileri, bilim insanları, akademisyenler, iş dünyası, sanatçılar, sporcular gibi Türk-Amerikan toplumunun farklı kesimlerini oluşturanlarla bir araya gelmekten büyük memnuniyet duyduğunu söyledi.

"Mesafelerin ayıramayacağı kadar gönülleri yakın insanlarız"

Davete icabet edelere teşekkür eden Erdoğan, "Aramızda binlerce kilometre olsa da kalplerimiz bir, sevinç ve hüznümüz ortak. O güzel şarkımızda ne diyoruz? Aynı yoldan geçmişiz biz, aynı sudan içmişiz biz, yazımız bir kışımız bir, aynı dağın yeliyiz biz, gönüller bir dualar bir, bir Allah'ın kuluyuz biz, has bahçemiz yurdumuzdur, aynı

bağın gülüyoruz biz. Evet, bizler mesafelerin ayıramayacağı kadar gönülleri yakın insanlarız." dedi.

ABD'de yaşanan Türk vatandaşlarının ürettiğini, evlatlarını burada yetiştirdiğini, mesleki kariyerlerinin yanı sıra girişimleri, sosyal sorumluluk projeleri, akademik çalışmaları ve sivil toplum faaliyetleriyle Amerikan toplumuna ve ekonomisine önemli katkılar sağladığını anlatan Erdoğan, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Siyasi alanda üstlendiğiniz aktif roller, bu ülkenin geleceğinde söz sahibi olma isteğinizi en etkin şekilde ortaya koymanızı sağlıyor. Çalıştığınız kurumlarda, üniversitelerde, düşünce kuruluşlarında kritik projelere imza atıyorsunuz. Tüm bunları yaparken, ana vatanla bağlarınızı korumayı ihmal etmiyor, milletimizin bir parçası olduğunuzu asla unutmuyorsunuz. Kimliğinizi muhafaza edip, kültürümüzü en iyi şekilde bu topraklarda yaşamaya ve yaşatmaya çalışıyorsunuz. Her birinizi başarılarınız, gayretleriniz, emekleriniz için tebrik ediyorum."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, farklı görüşlere ve inançlara sahip olsalar da Türk vatandaşlarının bir araya gelmesini, birlikte hareket etmesini son derece önemseydiğini dile getirdi.

Yurt dışında yaşayanlarla birlikte nüfusu 95 milyonu bulan büyük bir ailenin mensupları olduklarını söyleyen Erdoğan, "Sizler diğer aidiyetleriniz yanında Türkiye'nin Amerika'daki gönül elçileri, milletimizin bu topraklardaki temsilcilerisiniz. Amerika'da, Türkiye'ye ve Türk insanına yönelik artan ilgide, sizlerin farklı alanlarda elde ettiği başarıların çok önemli payı bulunuyor. Ülkem ve milletim adına, sizlerin şahsına tüm vatandaşlarıma buradan teşekkür ediyorum." diye konuştu.

"Asimilasyona ne kadar karşıysak, entegrasyonu o derece destekliyoruz"

Erdoğan, dünyanın çeşitli ülkelerinde yaşayan Türklerle bir araya geldiğinde sık sık vurguladığı bir husus olduğunu ifade ederek, "Biz asimilasyona ne kadar karşıysak, entegrasyonu da o derece kuvvetli bir şekilde destekliyoruz." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti:

"Bizim uyum ve entegrasyon anlayışımız vatandaşlarımızın kendi kültürlerine, kendi değerlerine sahip çıkarak, içinde yaşadıkları toplumların hayatına aktif olarak katılmaları, bütünleşmeleridir. Bu konuda atılan her adımı destekliyoruz. ABD'de yürüttüğünüz çalışmalarda sizlere daima destek vermeye hazır olduğumuzu bir kez daha tekrarlamak istiyorum. Bugün aramızda bulunan değerli Amerikalı siyasetçilerin ve yerel yöneticilerin de başarılarınızdan ve topluma daha fazla entegre olabilmek için yürüttüğünüz çalışmalardan büyük memnuniyet duyduğuna eminim. Geldiğimiz noktada, Türk-Amerikan toplumunun belirli bir olgunluğa eriştiğini müşahade ediyoruz. Sahip olduğunuz ortak değerler etrafında birleştiğiniz sürece, üstesinden gelemeyeceğiniz zorluk yoktur. Önümüzdeki süreçte, birlik ve beraberliğinizi

muhafaza etmeniz Amerikalı dostlarımızın ülkemizi, kültürümüzü ve tarihimizi daha iyi anlamalarına katkı sağlayacağına inanıyorum.

Herkesin bildiği gibi hayat maalesef boşluk kabul etmiyor. Bizim ihmal ettiğimiz her alan başkaları tarafından dolduruluyor. Bu boşlukları da çoğu zaman ülkemize ve milletimize yönelik husumet besleyen örgütler ve lobiler istismar ediyor. Türk-Amerikan ilişkilerini zehirlemek amacıyla hareket eden çıkar gruplarını ve faaliyetlerini sizler çok iyi görüyorsunuz. Hukuki ve tarihi gerçeklerden uzak iddialar yoluyla Türkiye'yi hedef alan bu faaliyetlerin akim bırakılması büyük önem arz ediyor. Milletimiz hakkındaki gerçeklerin, gerek Washington'da gerek eyaletler düzeyinde daha iyi idrak edilmesini sağlamak hepimizin görevidir. Türkiye ortak paydasında buluşan tüm vatandaşlarımızın siyasi ve diğer görüş ayrılıklarını bir tarafa koyarak milli meselelerde dayanışma içinde hareket etmesini bekliyoruz."

Türkiye'nin, terörden en çok etkilenen ve terörle mücadelede en ön safta yer alan ülkelerin başında geldiğini belirten Erdoğan, "PKK-YPG'den DEAŞ'a ve FETÖ'ye kadar, hiçbir ayırım yapmadan, tüm terör örgütleriyle mücadelemizi kararlılıkla sürdürüyoruz, sürdüreceğiz. Terörün kanlı ve karanlık gölgesini bölgemizin üzerinden muhakkak kaldıracğız." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle konuştu:

"Amerikalı dostlarımızın PKK-YPG ve FETÖ'yle mücadelemizde müttefiklik ruhuna yakışır şekilde iş birliği içinde hareket etmesini bekliyoruz. FETÖ elebaşının ve örgüt mensuplarının Türk adaletine teslim edilmesi için Amerikan makamları nezdindeki girişimimizi titizlikle yürütüyoruz. 15 Temmuz gecesi 252 insanımızı alçakça katleden, Meclisimize bomba atan, demokrasimize kasteden bu yapının maşeri vicdanla birlikte hukuk önünde de mahkum olması gerekiyor. Sizlerin de bu terör örgütlerinin gerçek yüzlerini mümkün olan her platformda anlatmayı sürdüreceğinize inanıyorum. Nefret söylemlerinin, özellikle de İslam düşmanlığı ve Müslümanlara yönelik önyargıların, dünya genelinde arttığını müşahade ediyoruz. Ne yazık ki, Türk-Amerikan toplumu ve Amerikalı Müslümanlar da zaman zaman bu yönde saldırılara maruz kalıyor. Amerikalı dostlarımızdan beklentimiz, dinimizi terörle aynı paranteze alan çarpık zihniyete ve Müslümanlara yönelik nefret eylemlerine karşı güçlü tedbirler almalarıdır."

Türkiye ve ABD'nin iki güçlü stratejik ortak ve 70 yıllık müttefik olarak, aralarında çözemeyeceği hiçbir sorun bulunmadığını dile getiren Erdoğan, "Biz, NATO'da beraber miyiz? Beraberiz. NATO'nun en önemli ilk 5 ortağından bir tanesi de Türkiye. Gerek parada, gerek kara gücünde bütün bu destekleri veren en önemli ilk 5 ülkeden bir tanesi Türkiye. Öyleyse Türkiye'nin konumu gayet iyi anlaşılmalı, iyi bilinmeli ve kararlar, adımlar buna göre atılmalıdır." diye konuştu.

Türkiye'nin milli güvenliğini ilgilendiren meselelerde bazı görüş ayrılıkları yaşansa da birçok bölgesel ve küresel meselede ABD ile benzer tutumlara sahip olduğunu belirten Erdoğan, ABD Başkanı Joe Biden ile görüşmelerinde, ülkeler arasındaki dostluk ve iş birliğinin güçlendirilmesi ve derinleştirilmesi hususlarında mutabık kaldıklarını hatırlattı.

"Aramızdaki sorunları çözebilmeyi ümit ediyorum"

Bu anlayışla, Türkiye-Amerika Birleşik Devletleri Stratejik Mekanizması'nı hayata geçirdiklerini anımsatan Erdoğan, "Önümüzdeki süreçte, Amerika ile iş birliğimizi ortak çıkarlar temelinde geliştirirken aramızdaki sorunları çözebilmeyi ümit ediyorum." dedi.

ABD ile yakın eşgüdüm ve iş birliğine sahip olunan konulardan birinin de tüm dünyayı etkileyen Ukrayna krizi olduğuna işaret eden Erdoğan, şunları kaydetti:

"Güçlü ve güvenilir bir NATO müttefiki olarak attığımız bu adımlarda verdiğimiz destek hepimizin malumudur. Bölgede yedinci ayını dolduran acımasız savaşın kazananı olmayacağını, küresel ekonomik etkilerinin az gelişmiş ülkeler başta olmak üzere, tüm dünyayı olumsuz etkilediğini de her vesileyle vurguluyorum. Özellikle İstanbul Sözleşmesi'yle tarım koridoru konusunda attığımız adımlar, gelişmiş ülkelere değil, az gelişmiş ülkelere veyahut fakir ülkelere karşı Türkiye'nin tarım koridorunda attığı adım herkesin takdirini toplamaktadır. Yükselen enflasyonu, artan gıda ve enerji fiyatlarını, dünyanın geri kalanı gibi sizler de can yakıcı bir şekilde hissediyorsunuz.

Türkiye olarak, savaşın diplomasi yoluyla sonuçlandırılmasına, bölgesel ve küresel ölçekteki menfi etkilerinin giderilmesine yönelik çabalarımızı önümüzdeki dönemde de sürdüreceğiz. Ukrayna tahılının Karadeniz üzerinden ihraç edilmesi amacıyla Birleşmiş Milletlerle birlikte yürüttüğümüz gayretler sonucunda sağlanan İstanbul Mutabakatı, bu çabaların en somut örneğidir. Burada yakaladığımız olumlu iklimi önce ateşkese, ardından da kalıcı barışa tahvil etmeyi istiyoruz. Uluslararası toplumun ve dostlarımızın da samimi desteğiyle inşallah bunu da başaracağımıza inanıyorum."

Gelecek sene Cumhuriyetin 100'üncü yılına kavuşmanın haklı gururunun yaşanacağını anımsatan Erdoğan, bu yıl dönümünü coşkuyla kutlamaya hazırlanırken, aynı zamanda 2023 hedeflerine ulaşma kararlılığı içinde yola devam ettiklerini söyledi.

"Türkiye'nin gücüne güç kattık"

Son 20 yılda kazandırdıkları eser ve hizmetlerle, yaptıkları devrimlerle, Türkiye'yi her alanda hayal dahi edilemeyen seviyelere taşıdıklarını söyleyen Erdoğan, cumhurla Cumhuriyet arasındaki mesafeyi ortadan kaldırarak, milli iradeyi Türkiye'de tartışmasız bir şekilde hakim kıldıklarının altını çizdi.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi başta olmak üzere, hayata geçirdikleri reformlarla sessiz bir devrime imza attıklarını vurgulayan Erdoğan, hak ve özgürlüklerden ekonomiye, enerjiden savunma sanayine, eğitimden ileri teknolojiye, terörle mücadeleden dış politikaya kadar geniş bir yelpazede Türkiye'nin gücüne güç kattıklarını ifade etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti:

"Akıl ve vicdan sahibi herkes, 2002'nin Türkiye'si ile 2022'nin Türkiye'si arasında dağlar kadar fark olduğunu kabul edecektir. Bugün bölünmüş yollarıyla, otobanlarıyla, hızlı tren hatlarıyla, tünelleriyle, havalimanlarıyla, Asya'yı Avrupa'ya bağlayan Marmaray'ı, Avrasya Tüneli, köprüleriyle ulaşım altyapısını tamamlamış bir Türkiye var. Hepsinden öte İGA'sıyla, dünyada ilk 3 içerisinde yer alan havalimanıyla bir Türkiye var. Diğer taraftan Çanakkale Köprüsü'yle dünyada ilk 3 içerisinde yer alan bir köprüye sahip. Bütün bunlar bu dönemin içerisinde oldu. Ve herkesin 'Bunlar yapamaz, yapılamaz' dediklerini bizler gerçekleştirdik. Şu anda Çanakkale Köprüsü, havalimanımız dünyada bir örnek. Pandemi döneminde dünyadaki havalimanları tamamen 'stop' derken, bizimki çalışıyordu, çalıştı ve hala da özellikle kargo taşımacılığında dünyada ilk 5'in içerisinde yer alıyor.

Bugün Ege'de, Karadeniz'de, Doğu Akdeniz'de haklarını savunma konusunda kararlı davranan, ordusu ve diplomasisi güçlü bir Türkiye var. Bugün, kendine sığınan 4 milyonu aşkın mazlum ve mağdura kucak açan, onlara sahip çıkan, insanlığın vicdanı olmuş bir Türkiye var. Mültecileri Ege'de, Akdeniz'de, denizde boğan bir ülke yok. Tam aksine onları denizden toparlayan bir Türkiye var. Bugün, dünyada barış için çaba harcayan ve netice alan siyasi etkinliğe ulaşmış bir Türkiye var. Bugün, rekor büyüme oranlarıyla ekonomisi başarıdan başarıya koşan, bölgesinde ve ötesinde politikaları takdirle takip edilen, krizlerle başa çıkma kapasitesini en üst düzeye çıkarmış bir Türkiye var. Her ziyaret ettiğinizde, inanıyorum ki, sizler de Türkiye'de gerçekleşen bu büyük dönüşümü bizzat görme fırsatı buluyorsunuz. 'Bu değişiklik ne kadar zamanda oldu? Ne çabuk oldu? Geçen gelişimimizde bunlar yoktu, şimdi var' diyenleri hep görüyorum. Bu bir gerçeği ortaya koyuyor. Türkiye sürekli değişiyor. 'Durmak yok, yola devam' diyoruz. Bununla birlikte dünyada özellikle rekabeti esas alan bir anlayışla yola devam ediyoruz. Büyüyen, güçlenen, itibarı artan Türkiye'nin burada sizlere de güven aşıladığını biliyorum."

"2023 seçimlerine büyük önem veriyoruz"

Bu kalkınma ve demokrasi hamlesini gelecek dönemde daha da hızlandırarak devam ettirmek istediklerini belirten Erdoğan, "Bunun için 2023 seçimlerine büyük önem veriyoruz. Yurt dışındaki siz vatandaşlarımızın da oy kullanacağı bu tarihi seçimleri, tam anlamıyla bir milli irade şölenine dönüştürmek arzusundayız." dedi.

Demokratik katılımın en önemli ve etkin yolunun seçimler olduğuna işaret eden Erdoğan, Türkiye'nin, 70 yılı aşan çok partili hayatında şeffaf ve güvenilir seçim sistemiyle büyük bir başarıya imza attığını hatırlattı.

"Hangi siyasi tercihte bulunursak bulunulalım, oy kullanmak yoluyla Türk demokrasisine sahip çıkmak hepimizin görevidir." diyen Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sizlerden iradenize sahip çıkmanızı, buradaki her bir vatandaşımızın sandığa giderek muhakkak oyunu kullanmasını teşvik etmenizi istiyorum. Bizleri bir arada tutan, bizi biz yapan unsurların farklılıklarımızdan çok daha fazla olduğunu vurgulamak istiyorum. Biz birlikte hareket ettiğimiz sürece, hem Türk-Amerikan toplumunun, hem de ülkelerimizin çok daha başarılı sonuçlara imza atacağına inanıyorum. Gerek Amerika'daki temsilciliklerimiz, gerek Türkiye'deki kurum ve kuruluşlarımız sizlerin yanındadır, yanınızda olmayı sürdürecektir. Geçtiğimiz sene açılışını yaptığımız yeni Türkevi binamızın da sizlerin ortak eviniz olduğunu bir kez daha hatırlatıyorum."

Toplantıyı düzenleyen TASC'a teşekkür eden Erdoğan, katılımcılara şükranlarını sundu.

TASC yemeğine Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan, KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Ticaret Bakanı Mehmet Muş, AK Parti TBMM Grup Başkanı İsmet Yılmaz, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Ömer Çelik, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun ve Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın katıldı.

Sosyal konuta rekor başvuru

Sosyal konut projesine başvuranların sayısı 3,5 milyona yaklaştı.



Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanı Murat Kurum, İlk Evim İlk İş Yerim projesine başvuranların sayısı 3,5 milyona yaklaştığını söyledi.

Kurum Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "Milletimizin İlk Evim İlk İş Yerim projemize inancı tam. Projemize başvuranların sayısı 3,5 milyona yaklaştı. Saat 09.00 itibarıyla başvuru sayısı tam olarak 3 milyon 466 bin 250. Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da bu güveni boşa çıkarmayacağız." mesajı paylaştı.

23 Eylül kutlamaları 22 Eylül'de başlar mı?



Alaattin AKTAŞ

19 Eylül 2022 Pazartesi

✓ 23 Eylül'ü kapsayan hafta, "Faiz İndirim Haftası" olarak kutlanmalı... Bu çerçevede 22 Eylül'de faiz mutlaka indirilmeli.

✓ OVP'ye göre kasım sonunda yüzde 82'yi bulacak yıllık TÜFE artışı, martta yüzde 42'ye gerileyecek. Bu inişe gerekçe olarak faiz indirimine gidilecek. Bu indirimlerin biri bu perşembeye alınmalı.

23 Eylül 2021'de ekonomide önemli bir eşiği geride mi bıraktık, yoksa o küçük eşikten yuvarlandık mı, hala bunu tartışıyoruz. Tartışıyoruz, çünkü herkes kendi penceresinden bakıyor. Ama, "**Faizi indirmekle iyi yaptık**" diyenler arasında "**Acaba hata mı ettik**" diye düşünenler varsa da onlar da bunu dile getirme cesareti bulamıyordur.

23 Eylül 2021'de Merkez Bankası'nın politika faizi niye indirildi? Çok basit bir soru; öyle ya faiz niye indirildi?

"Nas" mı dediniz!

Peki, nas sınırı kaç?

Var mı makul görülecek bir düzey?

Hem sanırsınız ki bu iktidar Merkez Bankası faizini hiç artırmadı.

Faizi 13 Eylül 2018'de yüzde 17.75'ten yüzde 24'e çıkaran kimdi?

Ya 19 Kasım 2020'de yüzde 10.25'ten yüzde 15'e çıkaran?

O tarihlerde nas faiz indirimi emretmiyor muydu?

Geçiniz! Ama geçmezler. Çünkü bu yaklaşımların hala müşterisi var!

Gerekçenin ne olduğu zaten itiraf edildi

Naci Ağbal Merkez Bankası Başkanlığına getirildikten sonra faizi yüzde 19'a kadar çıkardı ve yüzde 19 kararının hemen ardından da görevden alındı. Geçen yılın mart ayıydı.

Ağbal'ın koltuğuna Şahap Kavcıoğlu oturdu. Ama faize beş ay boyunca dokunulmadı. Ta ki eylüle, 23 Eylül 2021'e kadar.

İşte eşiği ya o gün atladık ya da eşikten o gün yuvarlandık!

23 Eylül 2021'de faiz indirimi kararı verilirken gerekçe nas, elde edilecek sonuç da düşük enflasyondur. Faiz indirimi enflasyonun düşmesini sağlayacaktı. Oldu mu, olmadı? Tam tersine Türkiye görmediği bir enflasyon yaşamaya başladı.

Faiz indirimi kararını alanlar bu adımın sonucu olarak dövizin yükseleceğini, bunun da enflasyonu azdıracığını bilmiyor olabilir mi, tabii ki biliyorlardı. Ama sorunun bu boyuta varacağını herhalde kestirememişlerdi.

Faizi indirmekteki amacın ne olduğu da zaten defalarca ifade edildi. “**Biz üretimi, büyümeyi ve istihdam artışını enflasyona tercih ettik**” denilmedi mi... Hem de kaç kez söylendi bu.

Ekonomide çarklar dönsün istendi.

Enflasyon da bu çarkları döndüren yağ görevi görsün.

Vergi gelirleri hiçbir şey yapmadan enflasyon sayesinde kendiliğinden artsın.

Bütün bunlar da oldu.

Yani sonuçta enflasyon işe yaradı!

Şimdi kutlama zamanı!

23 Eylül'ün yıldönümü geldi çattı. Cuma günü o meşhur adımın yıldönümü.

Ne kadar şanslıyız ki(!) hemen öncesindeki gün 23 Eylül'ü kutlamak için iyi bir fırsata sahibiz.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu 22 Eylül'de toplanacak. Şampanya patlatılmasa da herhalde 22 Eylül Perşembe günü 23 Eylül 2021 yad edilecektir.

Ama öyle kuru kuru yad etmek olmaz; 23 Eylül'ün “**ön kutlaması**” 22 Eylül Perşembe günü yapılmalı ve faiz bir kez daha aşağı çekilmelidir.

Önümüzdeki aylarda zaten bu yapılacak, faiz daha indirilecek. Hem, **“Politika faizini önemsizleştirdik”** denilmedi mi, önemi olmayan faiz ha yüzde 13 düzeyinde devam etmiş, ha yüzde 12’ye ya da daha aşağıya indirilmiş, ne fark eder ki!

Merkez Bankası’nın politika faizi eylül toplantısında değilse bile önümüzdeki aylarda mutlaka indirileceğine göre, bu indirimlerin biri hiç olmazsa 23 Eylül 2021’deki o **“büyük”** adımın hatırına bu yılın eylülünde yapılmalıdır.

Bundan iyi gerekçe olur mu!

Orta vadeli programda bu yılın TÜFE artışı yüzde 65 olarak tahmin ediliyor. 2023’ün hedefi ise yüzde 24.9. Bu oranlara ulaşmayı sağlayacak ortalama aylık gidişat varsayımına göre yıllık enflasyon oranı ocakta yüzde 51, şubatta yüzde 47, martta yüzde 42 olacak. (Dünya 9 Eylül 2022.)

Yıllık enflasyon oranı kasımda yüzde 82’ye ulaştıktan sonra böylesine hızlı bir gerileme gösterecek. Niyesi belli, baz etkisi sayesinde.

Ama olsun, baz etkisi kimin umurunda ya da kaç kişi bu hesabı yapacak ki!

“Bakın kasımda yüzde 82 olan enflasyonu dört ay sonra yüzde 42’ye indirdik mi, indirdik. Bunu faizi aşağı çekerek yapacağız dedik ve yaptık mı, yaptık...”

Demek ki neymiş, faiz indirilecekmiş. Bu kesin. Özellikle yıllık enflasyon oranında aralık ve ocakta yaşanacak hızlı düşüşün gerekçesi olarak bu aylarda mutlaka faiz indirimine gidilecektir.

Ama 23 Eylül 2021’i yad etmek için de bu ay bir indirim yapılmalıdır. Dolayısıyla perşembe günkü toplantıdan bir faiz indirimi açıklaması gelmesi beklenmelidir.

“Açıklaması gelmesi beklenmelidir” diye özellikle vurguluyorum; çünkü faiz indirimi kararını alacak olan Merkez Bankası Para Politikası Kurulu değildir. Kurul, alınmış olan faiz kararını açıklayacaktır.

Seçim ekonomisi büyüme tahminlerimizi tırmandırıyor



Şeref OĞUZ

19 Eylül 2022 Pazartesi

Ülkemizdeki **seçim ekonomisi** uygulamaları, **büyümeye yönelik tahminlerin revize edilmesine** neden oluyor. **Kredi kuruluşları** yıllık tahminlerini, **hükümetin seçim için atacağı adımları** da dikkate alarak **yeniden gözden geçiriyor**. Kurumlar **dünyada küçülmeye, Türkiye’de ise büyümeye** vurgu yapıyor.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu **Fitch**, Türkiye’ye yönelik bu yılki büyüme tahminini **%4,5’ten %5,2’ye** çıkardı. Küresel büyüme tahminini ise **%2,9’dan %2,4’e** çekti. Tıpkı **ekonomi** politikaları ve **faizde** olduğu gibi büyümede de **dünya ile kendimizi ayırtmış** bulunuyoruz.

GÜÇLÜ TÜKETİM VE İHRACAT

Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerin de yer aldığı **Fitch raporunda**, ülke ekonomisinin **güçlü tüketim** ve **ihracat artışıyla** bu yılın ikinci çeyreğinde **güçlü bir şekilde büyüdüğü** vurgulanıyor. Fitch, haziran ayında yaptığı tahminlerde, Türkiye’nin bu yıl **%4,5**, 2023’te **%3** ve 2024’te **%2,9** büyüyeceğini öngörmüştü.

Ancak **ihracattaki güçlü gidiş vurgusu**, bazı riskleri de beraberinde getiriyor. Avrupa’nın bu kış yaşayacağı **enerji kâbusu** ile Türkiye’den **siparişleri azaltacağı riski** son derece yüksek. Bu durumda ihracatın büyümeye vereceği destek, **sınırlı** kalabilir. Kısaca **tüketerek kendimizi büyütebileceğiz**.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Türkiye ekonomisine yönelik büyüme tahminlerinin yükselişe işaret etmesi önemli değil midir?

Elbette önemlidir. Ancak büyümede “**tüketim**” öne çıkıyorsa bu **büyüme sürdürülebilir değildir**. Enflasyonist ortamda **tüketim yavaşladığında** büyüme de yavaşlar. Türkiye ekonomisindeki **bazal büyüme hızı %5’tir**. Daha düşük

büyüme; **işsizlik** ve **fakirlik**, daha yüksek büyüme ise dışarıdan gelen kaynağa dayandığı için **yüksek kur, yüksek enflasyon, yüksek CDS, yüksek kırılmalık** üretecektir.

Büyüme sürdürülebilir midir?

Türkiye ekonomisi yılın 2. çeyreğinde **%7,6** büyüme kaydetti. Bu büyümeyle Türkiye, Suudi Arabistan'ın ardından **G20 içinde en hızlı büyüyen ikinci ekonomi** oldu. Birinci çeyrekte olduğu gibi, **enflasyondaki hızlı artış sonucu** öne çekilen tüketicinin etkisiyle **hane halkı tüketimi büyüme rakamında** etkili oldu. **Enflasyon korkusu büyümeyi körüklüyor**. Bu sürdürülebilir değil.

NOT

BÜYÜMEK İÇİN BÜYÜMEK KANSERLİ HÜCRENİN İDEOLOJİSİDİR

Ekonomideki **büyüme; milli gelir artışıdır**. Belirli bir zaman süresince, misal bir yıl içinde **üretilen mal ve hizmet miktarındaki artışı** anlatır. Ancak **büyüme farklı, şişme farklı** şeylerdir. Eğer milli gelir artışı **enflasyon ürettiyorsa** buna **şişme demek** daha doğrudur.

İstihdama yaramayan, hayatı pahalılaştıran büyümenin **kalitesi** sorgulanır. Türkiye **enflasyon üreten büyümeye** sahip. Tüketerek büyüme, sürdürülebilir olamaz. **Üretmek gerek...**

İhracat için de buna mecburuz. Bunun da yolu, yabancılar dâhil, **yatırımların ivmelenmesinden** geliyor. **Tüketerek büyü, tükenince dur...** Bu bitmemiş **senfoni**yi bitiremedik gitti.

Gördüğüm; **hükümetin piyasayı paraya boğacağı...** Bu sayede **sahte refah** oluşacak. **Tüketicinin tırmandırdığı yüksek büyüme ile seçime gidilecek**. Kredi kuruluşları, bu gerçeğin farkında ve **“büyümek için büyüme”** üzerine kurulu yeni politika, tüm **faturayı seçim sonrasına** aktaracak.

Küresel durgunluk kapıda mı?



Serhat GÜRLEYEN

19 Eylül 2022 Pazartesi

İnatçı enflasyon, şahin Fed ikilisi durgunluk riskini artırarak emtia, hisse, tahvil piyasalarını vurmaya devam ediyor. S&P 500 kritik 3,900 desteğinde tutunamayarak haziran ayından beri gördüğü en düşük seviyeye geriledi.

Fed vadelileri Eylül, Kasım toplantılarında 2 x 75 baz puan artış sonrası yavaşlayan adımlarla politika faizinin yüzde 4,4'e yükseleceğine işaret ediyor. Ünlü fon yöneticisi Ray Dalio Fed'in politika faizini yüzde 4,5 seviyesine çıkarması durumunda ABD hisselerinin yüzde 20 daha gerileyeceğini tahmin ediyor.

İki yıllık ABD tahvili yüzde 3,87 ile 2007 yılından beri gördüğü en yüksek seviyeye yakın. 2000 sonrası zirvesine yakın 2-30 yıl faiz farkı net bir durgunluk sinyali veriyor. Zirvesine göre yüzde 20-40 gerileyen bakır, buğday, demir-çelik, petrol piyasaları da benzer sinyaller üretiyor.

Küresel Durgunluk Kapıda mı? Dünya Bankası'nın değerli iktisatçıları Guenette, Kose, Sugawara, (Is a Global Recession Imminent? -- EFI Policy Note 4) çalışmalarında mevcut durumu 1975, 1982, 1991, 2009, 2020 küresel durgunlukları ile karşılaştırıyorlar. Küresel durgunluk riskinin arttığını ancak kaçınılmaz olmadığını vurguluyorlar.

Piyasa fiyatlamalarından çıkıp "küresel durgunluk kapıda" gibi iddialı bir tahmin yapmak doğru değil. Ancak bu yöne gitmemize yol açabilecek iki temel risk var: (i) ABD ve Rusya arasındaki güç savaşı Avrupa ekonomisini durgunluğa sokabilir. (ii) İnatçı enflasyon Fed'i ABD'yi durgunluğa sokmak pahasına şahinleşmeye zorlayabilir.

İlk riskin gerçekleşmesi Türkiye ekonomisinin dışa dönük dengelenme sevdasını vurur. 2022 yılında dış ticaret hadlerinde bozulma ile yaralanan ödemeler dengesi, bu kez ana pazarımızın zayıflaması ile vurulur.

İkinci riskin gerçekleşmesi doların güçlenmeye devam etmesine yol açar ve genelde gelişmekte olan ülkeleri özelde Türkiye gibi dolar borcu yüksek ülkeleri vurur.

Bu riskler piyasalar tarafından fiyatlanıyor mu? Hangi piyasaya baktığınıza bağlı. MSCI Almanya (-yüzde 35), Gelişmekte Olan Ülkeler (- yüzde 25), ve ABD (- yüzde 20) sene başından beri yaşadıkları sert kayıplarla durgunluk riskini büyük ölçüde fiyatlıyor. Buna karşın MSCI Türkiye sene başından beri yüzde 24 getiri ile durgunluk riskini falan fiyatlamıyor.



Abdulkadir Selvi

Erdoğan seçimler için iki şifre verdi

6'lı masa kim cumhurbaşkanı adayı olsun tartışmasıyla uğraşırken Erdoğan, AK Parti'yi seçimlere hazırlıyor.

Muhalefetin cumhurbaşkanı adayı elbette ki önemli. Ama daha önemlisi AK Parti'nin ne yapacağı. Çünkü millet çareyi Erdoğan'dan bekliyor. Metropoll Başkanı Özer Sencar'ın, son 4 ayda kararsız kitlenin yüzde 14'e indiği ve iktidarın oylarını 4 puan artırdığı yönündeki tespiti doğru. Aralık, ocak aylarında kararsızların oranı yüzde 25 seviyesindeydi. Ağustos ayında yüzde 13.4'e gerilemiş durumda.

PARMAK SALLAMA

Ama asıl göstergeler seçim sürecinin başlamasıyla birlikte kendini hissettirecek. Muhalefetin ortak cumhurbaşkanı adayını belirlemek gibi ciddi bir sorunu var. CHP ile İYİ Parti arasında yaşanan HDP gerilimi ve ihale tartışmasının altında da bu yatıyor. CHP'li Bülent Kuşoğlu'nun, "Kılıçdaroğlu dışında bir aday çıkarsa masa dağılır" açıklaması doğrudan adrese teslim olarak İYİ Parti'ye bir gözdağı şeklinde algılandı.

SIKIYÖNETİM İLAN EDİLDİ

Kılıçdaroğlu'nun talimatıyla CHP'de sıkıyönetim ilan edildi. Faik Öztrak sadece 6 liderin açıklama yapabileceğini duyurdu. Çünkü tehdit dili sadece İYİ Parti'yi değil, 6'lı masanın diğer partilerini de rahatsız etti. Ama hemen 6'lı masa dağılıyor şeklindeki yorumları sağlıklı bulmuyorum. Fakat cumhurbaşkanı adaylığının belirlenme süreci yaklaştıkça krizlerin dozu artıyor. Gün gelir, bardak dolar ve taşar...

LİSTE KOZU

Çünkü 6'lı masada sadece cumhurbaşkanı adayının belirlenmesi söz konusu değil, küçük partiler açısından hayati olan konu milletvekili seçimleri. Yeni seçim yasası ittifakları anlamsız kıldı. Ama küçük partilerin siyasi hayatlarını devam ettirebilmeleri

için Meclis'e girmeleri gerekiyor. Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adaylığının desteklenmesi karşılığında küçük partilere CHP listelerini açmaya hazırlanıyor. Türkiye'nin tamamı değil ama 41 ilde küçük partilerle işbirliği yapılabileceği söyleniyor.

AKŞENER'İN TURU

2 Ekim'de Kılıçdaroğlu'nun ev sahipliğinde 6'lı masanın ikinci tur görüşmeleri başlayacak. Kılıçdaroğlu 26 Eylül'de liderler turuna çıkıyor. İkili görüşmelerde kriz konularının ele alınması bekleniyor. Ama Kılıçdaroğlu'ndan önce Meral Akşener'in Ali Babacan ve Ahmet Davutoğlu ile görüşeceği söyleniyor.

Bu gelişme, CHP ile HDP arasındaki işbirliği karşısında "Akşener merkez sağ blok mu oluşturuyor?" sorusuna yol açtı.

Akşener bir süredir ilginç ziyaretlerde bulunuyor. Mansur Yavaş'la görüşüyor, Ekrem İmamoğlu'nu ziyaret ediyor, Tanju Özcan'la birlikte açılış yapıyor. Kılıçdaroğlu'ndan önce Davutoğlu ve Babacan'la bir araya gelecek olması ise gözlerin Akşener'e çevrilmesine yol açtı. Akşener yeni bir ittifak mı kuruyor, yeni bir öneri mi geliştiriyor yorumlarına neden oldu. Bu soruların cevabını alabilmek için Akşener'i dikkatle izlemekte yarar var.

6'lı masada cumhurbaşkanlığı gerilimi yaşanırken AK Parti'de ne oluyor? Asıl önemli olan AK Parti'nin nasıl bir seçim kampanyası yürüteceği ve milletvekili listeleri olacak.

ERDOĞAN'IN ÇABASI

Cumhurbaşkanı Erdoğan ekonomi, Suriyeli sığınmacılar gibi toplumda rahatsızlık oluşturan konularla ilgili çözümler geliştirmek için yoğun bir çabanın içinde. Ekonomiyle ilgili yaptıkları ortada. Ama asıl bundan sonra yapacakları var. Erdoğan, vatandaşın sırtındaki hayat pahalılığı ateşini düşürmekte kararlı. Suriyeli sığınmacılar konusu ise 2023'ün en önemli gündem maddelerinden biri olacak.

SEÇİM KAMPANYASI

Ama seçim kazanmak için bunlar yeterli olmuyor.

AK Parti'nin nasıl bir seçim kampanyası yürüteceği de çok önemli. Kullanılacak dil, izlenecek strateji seçimlerde etkili olacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan bir süre önce, AK Parti'nin manevi kodlarına dokunuşlarda bulunmuştu. Kibir bize yakışmaz demişti. AK Parti olmak gurur abidesi olmak değildir diye konuşmuştu. Tevazu yüceltir, kibir düşürür diye uyarıda bulunmuştu.

Bu diğer siyasi partiler açısından ne ifade eder bilemiyorum ama 'Erdemliler Hareketi' olarak yola çıkan ve 20 yıldır iktidarda olan AK Parti açısından çok önemli. Cumhurbaşkanı yine bir dönemler "Bize yeni Ömerler lazım" demişti.

İHA'LAR SİHA'LAR KADAR ÖNEMLİ

Erdoğan yeniden kibir konusunda uyarılarda bulunmaya, tevazu ile hareket edilmesi yönünde teşvik etmeye başladı. Çünkü bu nokta en az İHA'lar, SİHA'lar ve yerli otomobil kadar önemli.

O nedenle Erdoğan MKYK toplantısında, "Biz insanlara hükümdar olarak değil hizmetkâr olarak gideceğiz. Şimdiye kadar öyle yaptık. Milletimize hizmetkâr olarak gittik. Yine öyle gideceğiz. Tevazu içinde olacağız. Kucaklayıcı bir dil kullanacağız. Tevazu ve kucaklayıcı dil seçimde bizim iki ilkemiz olacak" diyor.

İKİ TALİMAT

Cumhurbaşkanı Erdoğan seçimlere ilişkin iki talimat daha veriyor.

1- Bizim, Türkiye'yi nereden nereye taşıdığımızı iyi anlatın.

2- Biz olmasak muhalefetin Türkiye'yi ne hale getireceğini izah edin.

Elbette ki eser siyaseti bir noktaya kadar etkili oluyor. Ama AK Parti'nin bu konuda işi çok zor değil. CHP'li Barış Yarkadaş, iktidarın anlatamadığını anlatmış oldu. Böyle giderse CHP, İSKİ'den daha beter skandallarla sarsılacak. Barış Yarkadaş erken uyarı sistemi gibi şimdiden uyarıyor. Ona kulak verirlerse kârlı çıkarlar. Yarın çok geç olabilir.

HDP ORTAKTIR

Gürsel Tekin'in HDP'ye bakanlık verilmesiyle ilgili sözleri CHP ile İYİ Parti arasında fırtına kopardı ama bir de siyasetin gerçeği var. Muhalefet HDP'siz seçim kazanamıyor. HDP önemli değildi de neden "Mansur Yavaş ve Meral Akşener aday olursa oy vermeyiz ama Kılıçdaroğlu ve Ekrem İmamoğlu aday olursa destekleriz" demeleri cumhurbaşkanlığı adaylığındaki denklemi değiştirdi. Yüzde 10'luk blok oyuyla HDP, masanın ortaklarından daha önemli. Cumhurbaşkanı Erdoğan da MKYK üyelerinin, "HDP, 6'lı masanın neresinde yer alıyor?" sorusuna, "HDP, 6'lı masanın ortağı" diye yanıt veriyor.

Tabii HDP-6'lı masa ilişkisine vurgu yapmak önemli. 6'lı masa ile HDP ve FETÖ işbirliğinin üzerinde durmak önemli ama AK Parti için asıl önemli olan, Kürt seçmenini kazanacak politikaları gündemine alması olacak.



19 Eylül 2022, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

ABD dış politikası bir cadiya teslim edildi

Dünyadaki bütün bölgeleri kargaşaya sürükleyen ve kukla devletler aracılığıyla çeşitli bölgeleri tehdit eden Amerika, şimdi de problemlili bölgelere Nancy Pelosi adındaki cadiyi göndermeye başladı. Resmi ünvanı Temsilciler Meclisi Başkanı olan Nancy Pelosi dün Ermenistan'daydı.

Hatırlanacağı gibi daha önce de Çin'i kışkırtmak için Tayvan'a gitmişti. Cadi unvanlı Pelosi, dün Ermenistan'da sözde soykırım anıtını ziyaret edip Türkiye'ye çatı ve şunları söyledi: Görüşmelerizde her iki tarafın yıllardır süren çatışmalardan Türkiye ve Azerbaycan'ı sorumlu tuttuğundan bahsettik" dedi ve Ermenistan'da açıkça bir NATO müttefikini hedef aldı. **Amerika'nın girdiği her bölgeyi kana bulayan ve kargaşaya sürükleyen politikasına bir de 'cadi' sokması gerçekten ilgi çekici.** Zaten ABD Başkanı Biden, akli melekeleri sorgulanan bir kişi. Avrupa'nın siyasetçiliği ve yangına körükle gider hali de ortada. Avrupa kendi kendine enerji ambargosu koyup ekonomilerini batırdı ve yaptıkları silah yardımlarıyla krizin derinleşmesine sebep oldu.

LGBT EYLEMLERİ MEŞRULAŞTIRILIYOR

Konu küreselcilere gelmişken güncel bir konuya değinmek istiyorum. Bilindiği gibi küresel güç odaklarının projeleri inanılmaz boyutlara ulaştı. Bunu pandemi süresince gördük. İnsanlar evlere kapandı, ekonomiler durdu. Evlerinde oturup TV izlemekten başka bir aktivitesi olmayan aileleri yozlaştıracak yayınlar yapılması hepimizin malumu. Dizilerle başlayan, sinema filmlerine uzanan LGBT dayatması çizgi filmlere kadar uzandı. Dünyanın çeşitli yerlerinde, bence hiç meşru olmayan LGBT eylemleri organize edildi. Bu tip tercihlerin örgütü derneği eylemi olmaz. Ancak dün Saraçhane'de bir de LGBT karşıtı eylem vardı. Bu ilk bakışta kulağa hoş gelse de aslında hiç meşru olmayan LGBT eylemlerini meşrulaştırmış oldu. Karşı eylem her zaman başka eylemleri meşrulaştırır. **Eğer bir protesto olacaksa bu, LGBT dayatması yapan ve ekonomiyi yöneten küreselcilere karşı olmalı.** Çünkü bütün bu yoz değerleri pompalayanlar onlar. LGBT dayatmasına tepki verirken insanların yaşam tarzları asla hedef alınmamalıdır. Her türlü dayatmaya karşı olmalıyız. Kimden

ve nereden gelirse gelsin...

6'LI MASADA YENİ PARTİ DEDİKODULARI

İç siyaset gündeminde ise insanların sakızı haline gelen 6'lı masanın yeniden toplanması var. CHP rozetini çıkararak açıkça Cumhurbaşkanı adayı olduğunu açıklayan Kılıçdaroğlu'nu partisi dışında desteklemeyen yok. CHP'li Bülent Kuşoğlu "Kılıçdaroğlu aday olmazsa masa dağılır" dese de bu tehditi kimse ciddiye almadı.

6'lı masada adaylık yarışı arap saçına dönerken şimdi de CHP'de doğacak yeni parti dedikoduları var. İddialara göre İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu aday gösterilmezse parti kurarak Cumhurbaşkanlığı adaylığını açıklayacakmış. **Tüm siyasi kariyerini Cumhurbaşkanlığı adaylığı üzerine kuran Ekrem İmamoğlu'nun bir 5 yıl daha beklemeye tahammülü yok.** 117 kişinin yaralandığı metrobüs kazasında Ahmet Davutoğlu'nun evinde çıkan İmamoğlu'nun aklında ne İstanbul var ne de İBB. Bundan da geri adım atacak gibi görünmüyor.

Yani seçim kazanı 6'lı masa için fokurdamaya başladı. **Henüz masanın diğer gizli ortakları FETÖ ve HDP isteklerini masaya koymuş değil.** Onlar da beklentilerini sıralarsa seyredin o zaman eğlenceyi...